

22778
Gk-17

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 -2119
Konu : Bursa Milletvekili
İlhan DEMİRÖZ'ün
Yazılı Soru Önergesi

20/05/2013 22778

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 20/05/2013 tarihli ve 43452547-120.00-124100 sayılı yazınız.

Bursa Milletvekili İlhan DEMİRÖZ'ün Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/22778 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (5 sayfa)

BURSA MİLLETVEKİLİ
SAYIN İLHAN DEMİRÖZ'ÜN
TBMM 7/22778 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

29.06.2001 tarih ve 4708 sayılı Yapı Denetim hakkında kanun ilk olarak 19 ilde pilot uygulanmış, 01.01.2011 tarihi itibarıyla de Türkiye genelinde 81 ilde uygulanmaya başlanmıştır. Kanunun amacı "can ve mal güvenliğini teminen imar planına fen, sanat ve sağlık kurallarına uygun kaliteli yapı yapılması için proje ve yapı denetim sağlamak ve yapı denetime ilişkin usul ve esasları düzenlemektir."

Kanunun uygulanması için yapı denetim uygulama yönetmelikleri düzenlenmiştir. Ancak bu yönetmelikler birçok defa bakanlığınız tarafından değişikliğe uğratarak geçiş süresi tanınmadan yapı denetim kuruluşları mağdur edilmiştir. Bu bağlamda;

1-05 Şubat 2008 tarih ve 26778 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliğinde 720.000 m² denetleme sorumluluğu 360.000 m²'ye düşürülmüştür. 360.000 m²'den fazla inşaat sorumluluğu olan yapı denetim kuruluşlarının yeni iş almaları engellenmiş değil midir?

2-Çevre ve Şehircilik Bakanlığı teşkilat ve görevleri hakkında kanun ile yapı denetim hizmet bedelleri yapı yaklaşık maliyetinin % 3 den % 1,5 düşürülmesi, Bakanlık payı % 1 ilgili idare payı % 1 iken birkaç ay sonra Bakanlık ve ilgili idare paylarının % 3 e çıkarılması, 2012 yılında ortalama enflasyon % 7-8 iken yapı yaklaşık maliyetleri 5 TL/m² ile 10 TL/m² düşürülmesi, gelirleri % 50 düşürülen yapı denetim kuruluşlarının giderlerinin arttırılmasını ne ile ifade edebilirsiniz?

3- Bu uygulama ile haksız rekabete yol açmış olmuyor musunuz?

4- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünce yapılan denetimlerde, yapı denetim ve müteahhit firmaların hatalarının giderilmesi için gerekli hassasiyeti göstermelerine rağmen firmaların kapatılması kararının verilmesi orantısız güç kullanımı ve hak edilmeyen bir ceza uygulaması anlamına gelmez mi?

5- Hassasiyet gösterilmeksizin yapılan bu denetimler sonucu kapatılan firmaların tekrar açılması ve yetkilerinin tekrar iade edilmesi yönünde bir tasarrufunuz olacak mıdır?

6- Bursa'da faaliyet gösteren kaç adet yapı denetim kuruluşu bulunmaktadır?

7- Bursa'da faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşlarından hangilerinde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce denetim yapılmıştır?

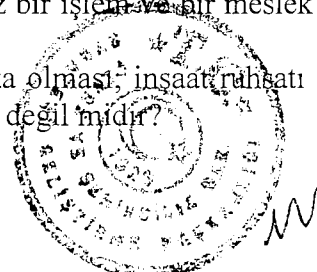
8- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce Bursa'da faaliyet gösteren yapı denetim kuruluşlarında yapılan denetimler de hangi kuruluşlara, hangi gerekçelerle, ne gibi cezalar verilmiştir?

9- Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü'nce yapılan denetimlerde yapılan değerlendirme toplantılarına meslek oda temsilcilerinin ve yapı denetim birliği temsilcilerinin katılımlarının sağlanması daha şeffaf bir yönetim anlayışının gereği değil midir?

10- Bursa'da bir gün içerisinde 3 ayrı şantiyenin incelenip, hepsinde aynı suçun bulunarak firmanın kapatılması yönünde yapılan uygulamayı nasıl değerlendiriyorsunuz?

11- Bursa'da bir yapı denetim firmasına verilen ceza ile 16 Mart 3025 yılında tekrar faaliyete geçeceği ifade edilmektedir. Bu firmaya uygulanan 1012 yıllık cezai işlemin yasal dayanağı nedir? Verilen bu ceza, insan onuru ve yaşam hakkına acımasız bir işlem ve bir meslek kuruluşu ile alay etmek değil midir?

12- Bir inşaat ruhsatında iş bitim tarihine kadar 63 imza olması inşaat ruhsatı ile kullanma izni alınca kadar 502 imza bulunması bürokratik bir ıstırap değil midir?

CEVAPLAR :

1- Yapı denetim faaliyetinin daha sağlıklı yürütülmesinin sağlanması amacıyla, daha önce yapı denetim kuruluşlarının sorumluluğunda bulunan işlere ait toplam inşaat alanları, kuruluş üzerinden ancak iş bitirme sonrasında düşmekte iken, 05 Şubat 2008 tarih ve 26778 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin 11 inci maddesi ile 28 inci maddesinin altıncı fıkrasında yer alan hükümler uyarınca, her hak ediş ödemesi sonrasında gerçekleşen minha olayı ile kuruluş üzerinden düşülmesi imkanı getirilmiştir. Ayrıca, anılan yönetmelikte yapı denetim kuruluşlarının son işi olmak kaydıyla, 360.000 m²'nin aşılabileceği belirtilmiştir. Buradan da görüleceği üzere, 720.000 m²'den 360.000 m²'ye indirilen sorumluluk alanı sınırı ile yapı denetim kuruluşlarının yeni iş almasının engellenmesi gibi bir durum söz konusu değildir.

2- 17.08.2011 tarihli ve 28028 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 27 nci maddesi ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin beşinci fıkrasında "Yapı denetimi hizmeti için yapı denetim kuruluşuna ödenecek hizmet bedeli, yapı denetimi hizmet sözleşmesinde belirtilir. Bu bedel, yapı yaklaşık maliyetinin % 1,5'inden az olamaz..." şeklinde değişiklik yapılarak, yapı denetim işinin kamu adına yapılan bir hizmet olmasının ve tüm vatandaşlarımızın bu hizmetten azami ölçüde yararlanabilmesinin, hizmet bedelinin aşırı artmasının önüne geçilmesinin ve yapının bulunduğu bölge ile yapının niteliği ve sınıfına uygun olarak hizmet bedelinin sözleşmenin tarafları arasında belirlenmesinin sağlanması amaçlanmıştır.

4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 5 inci maddesinin altıncı fıkrası hükmü uyarınca yapı denetim hizmet bedellerinin %3'ü ruhsat veren idare, %3'ü ise Bakanlık döner sermaye hesaplarına aktarılmaktadır. Bu düzenlemeyle yapı denetimi ile ilgili idarelerin, bu hizmetlerin verilmesi sırasında oluşacak ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır.

Kanun ile belirlenen hizmet bedeli oranları asgari oran olup, yapı denetim kuruluşlarının giderlerini karşılamaması durumunda, yapı denetim kuruluşlarının bu oranın üzerinde sözleşme yapmalarında mevzuat açısından bir engel bulunmamaktadır.

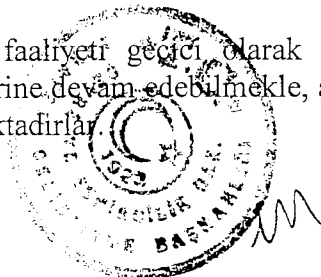
3- Söz konusu mevzuat hükümleri tüm yapı denetim kuruluşlarına aynı şekilde uygulanmakta olup, bundan dolayı haksız rekabetin ortaya çıkması gibi bir durum söz konusu değildir.

4- 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 2 inci maddesinde Yapı Denetim Kuruluşları ve görevleri belirtilmekte olup, görev ve sorumluluklarını yerine getirmedikleri tespit edilenlerin denetim faaliyetleri Kanunun 8 inci maddesi uyarınca geçici olarak durdurulmakta, faaliyetleri üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşlarının yapı denetim izin belgeleri Bakanlıkça iptal edilmektedir.

Yapı denetim kuruluşları ve sorumluları haricinde, Kanunda belirtilen sorumluluklarını yerine getirmeyen yapı müteahhitleri hakkında Kanunun 9 uncu maddesi uyarınca Cumhuriyet Başsavcılıklarına suç duyurusunda bulunmaktadır.

5- Denetim faaliyetlerinin bir yıla kadar geçici olarak durdurulması ve yapı denetim izin belgesinin iptal edilmesi işlemleri 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca uygulanmaktadır.

Denetim faaliyeti geçici olarak durdurulan kuruluşlar ceza süresi bitiminde tekrar denetim faaliyetlerine devam edebilmekle, ancak izin belgesi iptal edilen kuruluşlar, tekrar bu sistemde yer alamamaktadırlar.

6- Bursa'da 53 adet faal durumda olan yapı denetim kuruluşu bulunmaktadır.

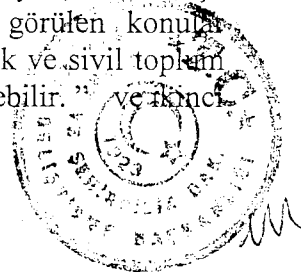
7- Mevcut yapı denetim firmaları Bakanlığımız Yapı Denetim Komisyonunun 17.11.2008 tarih ve 241 sayılı kararının b maddesi gereği denetlenmektedir. Henüz yeni kurulan ve uhdesinde yapı denetim işi olmayan 11 yapı denetim firmasında denetim yapılmamış olup diğer yapı denetim firmalarında program dahilinde denetimler yapılmaktadır.

8- İl Müdürlüğümüzce yapılan denetimlerde tespit edilen eksikliklerden dolayı aşağıdaki listede belirtilen firmalara çeşitli kapatma cezaları verilmiştir.

Yapı Denetim Kuruluşu	Verilen Ceza	Cezanın Türü
Marmara Yapı Denetim Kurumu A.Ş	İzin Belgesinin İptali	4708 sayılı Kanun 2/c-f-g
Form Yapı Denetim Ltd.Şti	İzin Belgesinin İptali	4708 sayılı Kanun 2/c-f-g
Biyad Yapı Denetim Kurumu A.Ş	İzin Belgesinin geçici olarak geri alınması	Yapı Den Kom. 292 sayılı Kararın c maddesi
Pramit Yapı Denetim Ltd.Şti	İzin Belgesinin İptali	4708 sayılı Kanun 2/c-f
Bursa Uzman Yapı Denetim Şti Tic.Ltd.	İzin Belgesinin İptali	4708 sayılı Kanun 2/c-f-g
Prizma Yapı Denetim Ltd.Şti Tic. Ltd.Şti	İzin Belgesinin geçici olarak geri alınması	Yapı Den Kom. 292 sayılı Kararın c maddesi
Uzmanlar Yapı Denetim A.Ş	İzin Belgesinin İptali	Tasfiye edilmiştir.
Uzmanlar Yapı Denetim Proje Müş.Tic.Ltd.Şti	İzin Belgesinin İptali	4708 sayılı Kanun 9 mad.
Artek Yapı Denetim Ltd.Şti	İzin Belgesinin 1 yıl geri alınması	4708 sayılı Kanun 2/c-f
B.Y.M Bursa Yapı Denetim Merkezi Tic.A.Ş	İzin Belgesinin 1 yıl geri alınması	4708 sayılı Kanun 2/f-g
Burdent Yapı Denetim Tic. Ltd.Şti	İzin Belgesinin 9 ay geri alınması	4708 sayılı Kanun 2/c-g
Birim Yapı Denetim Ltd.Şti	İzin Belgesinin 1 yıl geri alınması	4708 sayılı Kanun 2/g-f
Nilüfer Yapı Denetim . Ltd.Şti.	İzin Belgesinin 1 yıl geri alınması	4708 sayılı Kanun 2/a-g
Saydam Yapı Denetim Ltd.Şti.	İzin Belgesinin 6 ay geri alınması	4708 sayılı Kanun 8. mad.

9- 648 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nın 26 ncı maddesi ile 4708 sayılı Yapı Denetimi Hakkında Kanunun "Yapı Denetim Komisyonları ve Görevleri" başlıklı 4 üncü maddesi "Bu Kanunun uygulanması ile ilgili Bakanlık iş ve işlemlerinin yürütülmesini sağlamak üzere, Bakanlık merkezinde Merkez Yapı Denetim Komisyonu ve illerde İl Yapı Denetim Komisyonları kurulur. İl Yapı Denetim Komisyonları, yapı denetim kuruluşlarına izin belgesi verilmesi hariç Kanunda belirtilen diğer görevleri yapar." şeklinde değiştirilmiş ve söz konusu değişiklik ile Merkez ve İl Yapı Denetim Komisyonu olmak üzere iki ayrı komisyon oluşturulmuştur.

Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği'nin "Merkez ve İl Yapı Denetim Komisyonları" başlıklı 18 inci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "Merkez Yapı Denetim Komisyonu, konu ile ilgili Bakanlık personeli arasından biri başkan olmak üzere Bakanlıkça görevlendirilecek toplam yedi üyeden oluşur. Üyeler tespit edilirken ayrıca birer yedek üye de belirlenir. Komisyon, Bakanlıkça uygun görülen birimin bünyesinde faaliyetlerini yürütür. Bakanlık, gerek görülen konular hakkında çalışmada bulunmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerini oy hakları olmaksızın Komisyonunda görevlendirebilir." ve ikinci

fıkrasında yer alan “İl Yapı Denetim Komisyonu, her ilde Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünün teklifi üzerine, Merkez Yapı Denetim Komisyonunca görevlendirilecek, il müdür yardımcısının başkanlığında, en az şube müdürü seviyesinde bir üye ile mimar veya mühendis unvanlı teknik personelden üç üye olmak üzere toplam beş üyeden teşkil edilir. Üyeler tespit edilirken ayrıca birer yedek üye de belirlenir. İl Yapı Denetim Komisyonunun sekreteryası il müdürlüğünce uygun görülen birim tarafından yürütülür. İl Yapı Denetim Komisyonu, gerek görülen konular hakkında çalışmada bulunmak üzere ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile meslek ve sivil toplum kuruluşlarının temsilcilerini oy hakları olmaksızın Komisyon toplantılarına davet edebilir.” hükümleri uyarınca, gerek Merkez gerekse İl Yapı Denetim Komisyonlarınca gerekli görülmesi halinde meslek odalarından ve yapı denetim kuruluşları birliği gibi sivil toplum kuruluşlarından oy hakkı olmaksızın komisyon toplantılarına temsilci davet edilebilmektedir.

10- Yapı Denetim Kuruluşları 15.02.2008 tarihli ve 306 sayılı yazımız ile 12.09.2011 tarihli ve 6404 sayılı Genelgemizin 9 uncu maddesi gereği olarak, Bakanlığımızca belirlenen denetim prosedürü doğrultusunda Çevre ve Şehircilik İl Müdürlükleri tarafından, bir takvim yılı içinde en az iki kez büro ve altı kez şantiye denetimine tabi tutulmaktadırlar.

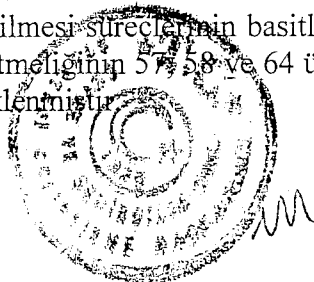
Bu denetimler neticesinde, 4708 sayılı Kanun’da ve 5/2/2008 tarihli ve 26778 sayılı Resmi Gazete’ de yayımlanarak yürürlüğe konulan Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliği’nde öngörülen esaslara göre denetim görevini yerine getirmediği veya herhangi bir şekilde Kanun’a aykırı davrandığı anlaşılan yapı denetimi kuruluşları ve bu kuruluşlarda görevli mimar ve mühendisler hakkında, Valilikçe (Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü) tanzim olunacak inceleme raporları, her yapı denetimi kuruluşu için ve denetlenen her bir iş için Yapıya İlişkin Bilgi Formu (YİBF) esas alınarak ayrı ayrı tanzim edilir ve İl Yapı Denetim Komisyonuna sunulmasını müteakip bu komisyonca değerlendirilir ve Kanunda belirtilen müeyyidelerin uygulanmasının gerektiğine karar verilmesi halinde yine her bir iş (YİBF) için ayrı Komisyon Kararı alınarak Bakanlığa teklifte bulunulur.

Yapı Denetim Kuruluşunun denetim sorumluluğunda bulunan her bir iş için yukarıda bahsi geçen prosedür uygulanır ve Kanunun 8 inci maddesi uyarınca üç defa denetim faaliyeti geçici olarak durdurulan kuruluşun yapı denetim izin belgesi iptal edilerek denetim faaliyeti tamamen sonlandırılır.

11- Kanunun 8 inci maddesi uyarınca yapı denetim kuruluşları ve sorumlularının denetim faaliyetleri İl Yapı Denetim Komisyonunun teklifi üzerine Bakanlığımız tarafından bir yıla kadar durdurulabilmekte olup, bir yıldan fazla ceza öngörülmesi ve uygulanması durumu söz konusu değildir.

Denetim faaliyeti üç defa durdurulan yapı denetim kuruluşlarının denetim faaliyetinin tamamen sonlandırılması için yapılan izin belgesi iptal işlemi, Resmi Gazete ilanını müteakip Bakanlık nezdinde tutulan yapı denetim kayıtlarına 3025 ibaresi yazılması suretiyle gerçekleştirilmektedir. Dolayısı ile bu 1012 yıllık bir geçici faaliyet durdurma işlemi olmayıp, izin belgesinin iptaline ilişkin bir uygulamadır.

12- 03/04/2012 tarihli ve 28253 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan “Bürokrasinin Azaltılması ve İşlemlerin Basitleştirilmesine Yönelik Başbakanlık, Bakanlıklar, Bazı Bağlı ve İlgili Kuruluşlar ve Üniversitelere Ait 84 Adet Yönetmelik” kapsamında; yapı ruhsatı süreci ile yapı kullanma izin belgesi verilmesi sürecinin basitleştirilmesi ve sürecin kısaltılması amacı ile Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliğinin 57, 58 ve 64 üncü maddelerinde değişiklik yapılmış, aynı Yönetmeliğe 64/A maddesi eklenmiştir.

Anılan Yönetmeliğin 57 nci maddesi ile yapı ruhsatı düzenlenmesi aşamasında, meslek odası incelemesi, vizesi vb. işlemlerin yapılmayacağı, sicil durum belgesi istenmeyeceği, projelerin meslek odasınca vizelenmesinin talep edilmeyeceği;

Yönetmeliğin 64/A maddesi ile yapı kullanma izinlerine ilişkin başvurularda, başvuru dilekçesi veya idare tarafından hazırlanmış matbu form ile yapının ruhsat ve eklerine uygun olduğu ve kullanılmasında fen bakımından mahzur görülmediğine ilişkin fenni mesul veya yapı denetim kuruluşu raporları dışında herhangi bir belge istenmeyeceği,

Yapı kullanma izni vermeye yetkili idarece, başvuru sahibinden; kullanılan malzemenin irsaliye ve faturası, doğalgaz uygunluk belgesi, yangın güvenlik (itfaiye) raporu, sığınak raporu, emlak alım vergisi, ilişik kesme belgesi, yapı denetim kuruluşu tarafından gerçekleştirilen temel, toprak ve ısı yalıtım vizeleri başta olmak üzere herhangi bir vize işlemi için ilgili idarece hazırlanacak onay belgesi, çevre düzenine ilişkin yazı, işgaliye borcu olmadığına ilişkin yazı, vergi dairelerinden vergi borcu olmadığına ilişkin belge, belediye tarafından alınan vergi ve harçların makbuzları ve buna benzer belgeler istenmeyeceği, yönünde düzenleme yapılmıştır.

Yapı Denetim Uygulama Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (r) bendi uyarınca, yapı denetim kuruluşları tarafından iş bitirme tutanağı düzenlenirken, yangın algılama, tahliye ve söndürme sisteminin projelerine uygun şekilde yapılmasının denetlenmesi ve bu işlemlerin usulüne uygun yapıldığına dair raporun iş bitirme tutanağına eklenmesi zorunludur.

Ayrıca, Bakanlığımızın 25/04/2012 tarihli ve 13010 sayılı Planlı Alanlar Tip İmar Yönetmeliği konulu Genelgesinde, ilgili Yönetmelik ile yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi düzenleme süreçlerine dair yapılan düzenleme doğrultusunda, bu süreçte yapılacak işlemler ve başvuruya esas belgelere açıklık getirilmiştir.

